

Mas Bacardit de les Olles

Fonollosa

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Fonollosa. Mas Bacardit de les Olles s/n (08259 Fonollosa)
Emplaçament Crta.BV3008, al km. 16, cal agafar el trencall a la dreta i continuar durant 1 km.

Coordenades:

Latitud: 41.76576
Longitud: 1.64046
UTM Est (X): 386993
UTM Nord (Y): 4624662

Classificació

Número de fitxa 08084-70
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XV-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: L'estat de conservació de la casa és bo, malgrat que es troba en estat d'abandonament, i caldria un arranjament sobretot de l'entorn.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A00031
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dt., 19/04/2005 - 02:00

Descripció

Conjunt arquitectònic format per un seguit d'edificis construïts en diferents moments que conformen el Mas Bacardit de les Olles. Inicialment el mas Bacardit fou una construcció de planta rectangular coberta a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. La casa va ser construïda a tocar del pendent d'un turó, a les costes del cantó nord del torrent de la Vall. El fet d'estar construïda sobre un turó fa que s'aprofiti el desnivell, i compti amb un soterrani que queda a peu pla al cantó nord de la casa, i amb planta baixa, primer pis i segon pis. L'accés a la casa es realitza per la façana principal que es troba encarada a migdia, a tocar de la cinglera del pendent, al nivell de la planta baixa. Aquesta planta baixa, es converteix a la façana nord en un primer pis. Per salvar el desnivell de la façana de migdia i facilitar l'accés, es va construir un gran terrat amb una barana, omplint l'espai inferior del terrat de coberts i magatzems. L'existència d'aquest terrat amb barana, crea un pati interior, al qual s'accedeix per una porta a llevant del tancat del terrat. La porta principal d'accés a casa es troba a la façana de migdia, i es tracta d'un gran portal adovellat situat al centre. Al primer pis destaca l'existència d'un balcó situat al centre sobre el portal, i dues finestres -una a cada banda-. Al segon pis l'esquema es repeteix amb l'existència d'un balcó encastrat en una arcada de mig punt i una finestra a cada cantó. Sembla ser que aquest balcó del segon pis seria posterior, producte del tancament de l'arcada de mig punt, que devia donar accés a una galeria o paller. La façana de ponent de la casa s'ha conservat sense modificacions, amb un seguit d'una finestra oberta per pis, i diversos coberts adossats a migdia, que fan continuar la línia de la façana de ponent en direcció a migdia. La façana nord també s'ha conservat íntegrament, destacant l'existència d'una finestra de reduïdes dimensions a cada pis, a excepció de la planta baixa, que aquí es converteix en un primer pis i que s'obre amb una porta. Aquesta porta dona a entendre que hi devia haver unes escales, potser de fusta, annexades a la façana. Destaca de forma excepcional, la presència d'una gran arcada de mig punt a nivell del que seria el soterrani, que aquí resta a peu pla, i que dona accés a un espai cobert de volta de mig punt que penetra uns metres dins l'edifici, i que no sembla tenir un ús evident. És possible que s'utilitzés per guardar el carruatge i els animals. A la façana de llevant destaca l'existència d'una gran cisterna d'aigua adossada al mur, a la banda nord, que finalitza en una terrassa a l'alçada del primer pis. Aquesta casa primigènica es troba aixecada en parament de pedra disposat de forma irregular, a excepció de la façana nord i oest, a les quals, fins a l'alçada del primer pis, es conserva el parament original de la casa, fet a base de carreus rectangulars disposats en rengleres ben ordenades, amb les cantonades reforçades amb carreus quadrangulars de més gran tamany. Malgrat els orígens de la construcció es puguin datar entorn al segle XV. La casa degué patir reformes posteriors, com devia ser segurament l'aixecament del segon pis, i la reforma de la façana de migdia. Una llinda en una de les finestres del primer pis dona la data del 1789, la qual cosa indica que segurament degué patir una important reforma estructural al segle XVIII. És possible que la gran terrassa de la façana de migdia i molts dels coberts també siguin d'aquest període.

Observacions:

(Continuació descripció) D'altra banda, al segle XX, concretament l'any 1942, es procedí a l'engrandiment de la casa, adossant al cantó de llevant un cos rectangular, en paral·lel a la cisterna d'aigua, que s'eleva fins a l'alçada del primer pis de la casa, i es cobreix amb taulada inclinada. A continuació es va adossar un edifici consistent bàsicament en una altra casa de planta rectangular coberta a dues aigües. Aquesta nova construcció s'adossa a llevant, deixant a la planta baixa un espai corredor, sota una arcada de mig punt. Destaca l'existència d'una torre semicircular que s'adossa a la façana principal de migdia. Completa el conjunt arquitectònic la presència d'una capella adossada en paral·lel al mur que finalitza el terrat principal de la casa, quedant doncs a un nivell inferior a la resta de la casa. Es tracta d'una capella de planta rectangular coberta a dues aigües, coronada per un petit campanar fet amb un senzill arc de mig punt rematat amb una creu. La façana principal s'orienta a llevant, obrint-se amb un portal rematat amb un arc molt rebaixat fet amb ciment, sobre el qual hi ha col·locat un petit rosetó. La capella és dedicada a Sant Magí, sent d'ús particular. A l'interior es conserva un petit altaret amb la figura de Sant Magí, i sense cap objecte litúrgic de rellevància. Aquesta capella és una construcció de la dècada del 1940, possiblement paral·lela a la construcció de

la casa adossada a llevant del mas. Prop de la casa del Bacardit de les Olles es troba ubicada una creu de ferro encastada sobre un monolit circular de pedra de 70 cm d'alçada. Es tracta d'una creu treballada als extrems dels seu braç horitzontal, però que no presenta cap element destacable. Es tractava d'una creu ubicada a modus d'oratori sobre un petit promontori per on passava l'antic camí que menava a Fonollosa. Segons informació oral facilitada pel sr. Pau Palà de Cal Pelfort, aquesta casa comptava amb un important molí d'oli.

Història

El mas Bacardit és sens dubte un dels masos més importants del nucli de Fonollosa, remetent els seus orígens als segles XIV-XV. La construcció del mas es remunta segurament al segle XV, vista les característiques constructives d'alguns trams de la seva façana que encara es conserven. Amb tota seguretat el mas sofrí una reforma d'important conseqüències a principis del segle XVIII, ampliant-se i sobreelevant-se. El conjunt actual però, no restà complert fins al 1942 quan es procedí a l'aixecament de la casa de llevant i la capella.

Bibliografia

VILA I VILA J.M. (1987) Fonollosa . Història del Bages. Vol I. Pàgs. 275-282.

